

182

1846-1853

8. Cikkely

A BŰN

I. Az irgalmasság és a bűn

1846 Az evangélium Isten bűnösök iránti irgalmasságának kinyilatkoztatása Jézus Krisztusban. Az angyal ezt hirdeti Józsefnek: "A nevét Jézusnak fogod hívni, mert ő szabadítja meg népét bűneitől" (Mt 1,21). Ugyanez elmondható az Eucharisziáról, a megváltás szentségéről: "Ez az én vérem, az új Szövetségé, amely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára" (Mt 26,28).

1847 Isten, "aki nélküled alkotott téged, nem tesz megigazulttá téged nélküled". Irgalmasságának elfogadása részünkről megköveteli bűneink megvallását. "Ha azt állítjuk, hogy nincs bűnünk, saját magunkat vezetjük félre, és nincs meg bennünk az igazság. Ha megvalljuk bűneinket, akkor mivel Ő jó és igazságos, megbocsátja bűneinket, és minden gonoszástól megtisztít minket." (1Jn 1,8--9)

1848 Amint Szent Pál megerősíti: "Amikor elhatalmasodott a bűn, túlradt a kegyelem" (Róm 5,20). A kegyelemnek azonban, hogy művét végrehajtsa -- tudniillik, hogy szívünket megtértse és meghozza nekünk "az örök életre szóló megigazulást Urunk, Jézus Krisztus által" (Róm 5,21) --, föl kell fednie a bűnt. Mint az orvos, aki a sebet megvizsgálja, mielőtt gyógyítaná, Isten az ő Igéje és Lelke által éles fényt vet a bűnre:

"A megtérés ugyanis megköveteli a bűnről való meggyőzést, a lelkiismeret bűnről alkotott belső ítéletét, mely -- mivel az Igazság Lelkének műve az ember bensejében -- egyúttal a kegyelem és a szeretet ajándékozásának új forrása lesz: »Vegyétek a Szentlelket«. Így tehát ebben »a vádolni fog a bűnről« tevékenységben kettős ajándékozás rejlik: megkapjuk a lelkiismeret igazságának ajándékát és a megváltásról való bizonyosság ajándékát. Az igazság Lelke Vigasztaló."

II. A bűn meghatározása

1849 A bűn az értelem, az igazság és a helyes lelkiismeret elleni rossz cselekedet; az Isten és a felebarát iránti igaz szeretet hiányossága bizonyos jóhoz való rossz ragaszkodás miatt. Megsebzí az ember természetét és támadja az emberi szolidaritást. Meghatározása szerint "tett vagy szó vagy vágy az örök Törvénnyel szemben".

1850 A bűn Isten megbántása: "Ellened, egyedül Teellened vétettem, és gonoszat színed előtt cselekedtem" (Zsolt 51,6). A bűn föllázad Isten irántunk való szeretete ellen és elfordítja tőle a szívünket. Minden bűn -- mint az első -- engedetlenség, lázadás Isten ellen azzal a szándékkal, hogy az ember olyan legyen "mint az Isten" (Ter 3,5), ismervén és meghatározván a jót és a rosszat. A bűn tehát "önszeretet egészen Isten megvetéséig". E gőgös önfölmagasztalás által a bűn homlokegyenest ellenkezik Jézus engedelmességével, aki megvalósítja az üdvösséget.

1851 Épp a szenvedésben, amelyben Krisztus irgalmassága le fogja győzni, mutatja meg a bűn leginkább a maga erőszakosságát és bonyolult összetettségét: a hitetlenséget, a halálos gyűlöletet, a nép és vezetői gúnyolódó elutasítását, Pilátus gyávaságát és a szolgák kegyetlenségét, Júdás -- Jézus számára oly keserű -- árulását, Péter tagadását és a tanítványok megfutamodását. Mindazonáltal épp a sötétség és e világ fejedelmének órájában vált Krisztus áldozata titokzatosan azzá a forrássá, amelyből kiapadhatatlanul árad bűneink bocsánata.

III. A bűnök különbözősége

1852 A bűnöknek sok fajtája van. A Szentírás több bűnkatalógust is ad. A Galatákhöz írt levél szembeállítja a Lélek gyümölcseivel a test cselekedeteit: "A test cselekedetei nyilvánvalóak: paráznaság, tisztátalanság, fajtalanság, bálványimádás, babonaság, ellenségeskedés, viszálykodás, vetélkedés, harag, veszekedés, szakadás, pártoskodás, irigykedés, gyilkosság, részegeskedés, tobzódás és ezekhez hasonlók. Mint már előbb mondtam, most ismét kijelentem: Akik ilyeneket művelnek, nem öröklük Isten országát" (5,19--21).

1853 A bűnöket meg lehet különböztetni tárgyuk szerint, ahogy ez minden emberi cselekedet esetében történik; vagy az erények alapján, amelyekkel túlzás vagy hiányosság miatt ellenkeznek, vagy a parancsok szerint, melyeket áthágnak. A megkülönböztetés alapja lehet az is, hogy Istenre, a felebarátra vagy magára az elkövetőre irányulnak-e; föl lehet osztani őket testi és lelki bűnökre, továbbá gondolattal, szóval, cselekedettel és mulasztással elkövetett bűnökre. A bűn gyökere az ember szívében, szabad akaratában van az Úr tanítása szerint: "A szívből jönnek elő a gonosz gondolatok, a gyilkosság, a házasságtörés, a paráznaság, a lopás, a hamis tanúság, a káromlás. Ezek szennyezik be az embert" (Mt 15,19--20). Az emberi szív székhelye a szeretetnek, a jó és tiszta cselekedetek elvének is, amit a bűn megsebez.